Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/1995

22.7.2024

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2024/1995,

annettu 19 päivänä heinäkuuta 2024,

väliaikaisesta poikkeuksellisesta erityisestä tislaustoimenpiteestä Portugalin viinialan markkinahäiriön korjaamiseksi markkinointivuonna 2024/2025

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ([1]) ja erityisesti sen 219 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 228 artiklan kanssa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Estääkseen markkinahäiriöt unionin viinimarkkinoilla markkinointivuoden 2023/2024 osalta komissio antoi delegoidun asetuksen (EU) 2023/1225 ([2]), johon sisältyy poikkeuksellinen erityinen tislaustoimenpide tietyissä jäsenvaltioissa. Toimenpiteen tavoitteena oli pienentää erityisesti puna- ja roseeviinien varastoja, jotka olivat tietyillä unionin tärkeimmillä viintuotantoalueilla kasvaneet liian suuriksi. Tilanne johtui edellisvuosien erilaisten kriisien kumulatiivisesta vaikutuksesta sekä viininkulutuksen ja vientimäärien yleisestä vähenemisestä unionissa korkean kuluttajahintainflaation ja viintuottajille aiheutuneiden korkeiden kustannusten vuoksi.

(2) Tämän seurauksena markkinoilta poistettiin yli 3,5 miljoonaa hehtolitraa puna- ja roseeviinejä kuudessa tuottajajäsenvaltiossa (Saksa, Espanja, Ranska, Italia, Unkari ja Portugali). Näiden määrien poistaminen yhdessä tuotannon vähentämisen kanssa unionissa (– 10,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna) ja tärkeissä tuottajajäsenvaltioissa (–24 prosenttia Italiassa ja –21 prosenttia Espanjassa) vuonna 2023 on yleisesti johtanut tasapainoisempiin markkinoihin kuluvan markkinointivuoden osalta, vaikka markkinatilanne on edelleen heikko koko unionissa.

(3) Sitä vastoin Portugalissa sato kasvoi viiniä tuottavista jäsenvaltioista eniten vuonna 2023 (+ 10 prosenttia edellisvuodesta ja +15 prosenttia suojatulla alkuperänimityksellä tai suojatulla maantieteellisellä merkinnällä varustettujen punaviinien osalta), ja sen kokonaistuotanto oli noin 7,5 miljoonaa hehtolitraa. Alkuperänimityksellä tai maantieteellisellä merkinnällä suojattujen portugalilaisten punaviinien kotimarkkinamyynti on maaliskuuhun 2024 mennessä elpynyt vain vähän eli +2,3 prosenttia verrattuna samaan ajanjaksoon vuonna 2023, kun taas vienti on huhtikuuhun 2024 asti vähentynyt – 1,5 prosenttia. Tämä tilanne vaikuttaa erityisesti alkuperänimityksellä tai maantieteellisellä merkinnällä suojattujen portugalilaisten punaviinien markkinasegmenttiin, jonka osalta varastomäärien arvioidaan kasvavan heinäkuuhun 2024 mennessä edelleen 29 prosenttia verrattuna vuoteen 2023 ja 46 prosenttia verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.

(4) Varastojen kertyminen aiheuttaa huomattavia paineita Portugalin viinimarkkinoiden hintoihin. Jos toimiin ei ryhdytä nopeasti, tilanne uhkaa häiritä kansallisia markkinoita edelleen vuoden 2024 sadon myötä, koska viintuottajilla ei ole varastointikapasiteettia uudelle tuotannolle ja niiden on pakko myydä entistäkin alhaisemmilla hinnoilla. Portugalin viinimarkkinoiden tämänhetkiset paineet ja portugalilaisten tuottajien kiireellinen tarve saada käyttöön riittävästi varastointikapasiteettia uutta satoa varten uhkaavat tietyssä määrin vaikuttaa myös muiden jäsenvaltioiden viinimarkkinoihin, jotka voisivat vastaanottaa osan Portugalin ylitarjonnasta ja myydä sitä alhaiseen hintaan joko tuotteiden alkuperänimityksellä tai maantieteellisellä merkinnällä tai ilman niitä.

([1]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb.

([2]) Komission delegoitu asetus (EU) 2023/1225, annettu 22 päivänä kesäkuuta 2023, tietyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 säännöksistä poikkeavista väliaikaisista poikkeustoimenpiteistä viinialan markkinahäiriöiden korjaamiseksi tietyissä jäsenvaltioissa sekä komission delegoidusta asetuksesta (EU) 2016/1149 poikkeavista väliaikaisista poikkeustoimenpiteistä (EUVL L 160, 26.6.2023, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

(5) Poistamalla Portugalin viinimarkkinoilta osa varastomääristä alkuperänimityksellä tai maantieteellisellä merkinnällä suojattujen punaviinien markkinasegmentin osalta, johon vaikutukset kohdistuvat eniten, voitaisiin auttaa Portugalia korjaamaan markkinoiden epätasapainoa ja estämään nykyisten häiriöiden muuttuminen vakavammaksi tai pitkittyneeksi kriisiksi Portugalissa sekä estää niiden leviäminen muiden jäsenvaltioiden viinimarkkinoille. Vuonna 2023 hyväksytystä toimenpiteestä huolimatta alkuperänimityksellä tai maantieteellisellä merkinnällä suojattujen punaviinien varastomäärien arvioidaan olevan Portugalissa heinäkuun 2024 loppuun mennessä 2,25 miljoonaa hehtolitraa edellisvuoden ennätystasoa suuremmat, mikä vastaa 63 prosenttia keskimääräisestä sadosta. Näiden viiniluokkien varastokertymät saavuttavat kuluvan markkinointivuoden loppuun mennessä kaksi ja puoli kertaa vuonna 2023 tuotetun määrän, kun taas loppuvarastoissa on keskimäärin vajaat kaksi kertaa keskimääräistä satoa vastaava määrä.

(6) Markkinapaineiden vähentämiseksi olisi poistettava vähintään 15 prosenttia varastomäärien kasvusta eli noin 340 000 hehtolitraa. Kun korvaustasoksi asetetaan 20 prosenttia alle viimeaikaisten markkinahintojen, toimenpiteeseen vaadittaisiin noin 15 miljoonaa euroa. Portugali on ilmoittanut, ettei se pysty poistamaan markkinoilta viinin ylijäämiä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 216 artiklan mukaisten kansallisten tukien avulla. Muut asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla käytettävissä olevat toimenpiteet vaikuttavat riittämättömiltä tai soveltumattomilta. Sen vuoksi on aiheellista käyttää maatalousalan kriisivarausta kohdennetun erityisen tislaustoimenpiteen toteuttamiseksi Portugalissa.

(7) Kilpailun vääristymisen välttämiseksi olisi tislaamalla saatavan alkoholin käyttö elintarvike- ja juomateollisuudessa kiellettävä ja rajoitettava teollisiin tarkoituksiin, mukaan lukien desinfiointi ja lääkkeet, sekä energiakäyttöön. Jotta vältetään väärinkäytökset tai liian suuret korvaukset tämän poikkeuksellisen toimenpiteen toteuttamisen jälkeen, on aiheellista pyytää asianomaista jäsenvaltiota kohdentamaan toimenpide yksinomaan niihin viiniluokkiin, joiden osalta markkinoiden epätasapaino on merkittävä, ja rajaamaan maksettava korvaus tasolle, joka alittaa viimeaikaiset markkinahinnat.

(8) Tätä erityistä tislaustoimenpidettä varten myönnettävien unionin varojen tehokkuuden lisäämiseksi Portugalin olisi voitava täydentää unionin rahoitustukea kansallisella tuella, joka kattaa enintään 200 prosenttia tässä asetuksessa säädetystä unionin tuesta.

(9) Portugalin olisi toimitettava komissiolle yksityiskohtaiset tiedot tämän asetuksen täytäntöönpanosta, jotta unioni voi seurata asetuksella käyttöön otetun toimenpiteen tehokkuutta.

(10) Talousarvioon liittyvistä syistä unionin olisi rahoitettava Portugalille tässä asetuksessa säädetyn toimenpiteen toteuttamisesta aiheutuneet menot ainoastaan, jos nämä menot on toteutettu tiettyyn määräaikaan mennessä. Tähän poikkeukselliseen toimenpiteeseen myönnettävä tuki olisi sen vuoksi maksettava viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2025.

(11) Koska maksuja ei suoriteta 30 päivän huhtikuuta 2025 jälkeen, komission delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 ([3]) 5 artiklan 2 kohtaa, jossa säädetään määräajan jälkeen suoritettujen kuukausimaksujen suhteellisesta vähentämisestä, ei sovelleta.

(12) Poikkeuksellista erityistä tislaustoimenpidettä soveltavan jäsenvaltion kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi tehtävä tarkastuksia, joilla todennetaan tässä asetuksessa säädettyjen edellytysten ja vaatimusten noudattaminen.

(13) Kun otetaan huomioon tilanteen kiireellisyys, meneillään oleva markkinahäiriö ja lyhyt aika, joka Portugalilla on tähän asetukseen sisältyvän toimenpiteen täytäntöönpanon aloittamiseen ennen tulevaa satoa syyskuussa 2024, on tarpeen toteuttaa välittömiä toimia ja poistaa ylitarjonta markkinoilta mahdollisimman pian. Muussa tapauksessa markkinatilanne heikkenisi entisestään ja nykyinen epätasapaino jatkuisi seuraavanakin markkinointivuotena, mikä voisi pitkittää kriisiä Portugalissa ja vaikuttaa myös muiden jäsenvaltioiden viinimarkkinoihin. Näin ollen toimien viivästyminen saattaisi heikentää niiden tehokkuutta Portugalin viinimarkkinoiden vakauttamisessa.

([3]) Komission delegoitu asetus (EU) 2022/127, annettu 7 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevien sääntöjen osalta (EUVL L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(14) Edellä mainitut erittäin kiireelliset tapaukset huomioon ottaen tämä asetus olisi annettava asetuksen (EU) N:o 1308/2013 228 artiklassa säädettyä kiireellistä menettelyä noudattaen.

(15) Koska toimet on tarpeen toteuttaa välittömästi, tämän asetuksen olisi tultava voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Unionin rahoitus ja kansalliset tuet

1. Asetetaan Portugalin saataville unionin rahoitustukea, jonka määrä on yhteensä 15 000 000 euroa, 2 artiklassa säädetyn väliaikaisen poikkeuksellisen erityisen tislaustoimenpiteen tukemiseksi tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu rahoitustuki on myönnettävä objektiivisin ja syrjimättömin perustein ja sillä on varmistettava, että maksuista ei aiheudu markkinoiden tai kilpailun vääristymistä.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin, 2 artiklassa tarkoitetusta toimenpiteestä aiheutuviin Portugalin menoihin voidaan myöntää unionin rahoitustukea ainoastaan, jos maksut suoritetaan viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2025.

4. Portugali voi myöntää 2 artiklassa säädetylle toimenpiteelle lisärahoitusta kansallisilla tuilla, joiden kokonaismäärä on enintään 200 prosenttia tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta unionin rahoitustuesta.

2 artikla

Viinin tislausta koskevat väliaikaiset erityiset toimenpiteet

1. Tukea voidaan myöntää Portugalin manneralueella tuotettujen ja asetuksen (EU) N:o 1308/2013 II osan II osaston I luvun 2 jakson mukaisella alkuperänimityksellä tai maantieteellisellä merkinnällä suojattujen punaviinien tislaukseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetusta tuetusta tislauksesta saatava alkoholi on kilpailun vääristymisen välttämiseksi käytettävä kokonaisuudessaan teollisiin tarkoituksiin, mukaan lukien desinfiointi ja lääkkeet, tai energiakäyttöön.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun tuen saajia ovat asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteessä VII olevassa II osassa tarkoitettuja rypäletuotteita tuottavat tai kaupan pitävät viinintuottajien järjestöt, osuustoiminnalliset viininvalmistamot, kahden tai useamman tuottajan yhteenliittymät, toimialakohtaiset organisaatiot ja rypäletuotteiden tislaajat.

4. Tukikelpoisia ovat ainoastaan viinin toimittamisesta tislaajille ja toimitetun viinin tislauksesta aiheutuvat kustannukset. Arvonlisävero ei ole tukikelpoinen. Tämän toimenpiteen mukaisesti tislattavan viinin on oltava unionissa kaupan pitämistä koskevien vaatimusten mukaista sekä myös tuote-eritelmän mukaista, jos kyseessä on suojattu alkuperänimitys tai suojattu maantieteellinen merkintä.

5. Portugali voi vahvistaa tämän toimenpiteen tuensaajia koskevat ensisijaisuusperusteet. Tällaisten ensisijaisuusperusteiden on oltava objektiivisia ja syrjimättömiä.

6. Portugali voi myöntää tietylle erityiselle tislaustoimenpiteelle, josta on tehty tämän artiklan mukainen hyväksytty tukihakemus, myönnettävästä tuesta tuensaajalle enintään 80 prosenttia ennakkona edellyttäen, että tuensaaja on asettanut Portugalille pankkitakuun tai vastaavan vakuuden, joka on vähintään kyseisen ennakon suuruinen. Jotta tällainen toimenpide olisi tukikelpoinen, tuen loppumaksu on suoritettava ennen 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua päivämäärää.

7. Portugalin on vahvistettava 1 kohdassa tarkoitetun tuen hakumenettelyä koskevat säännöt ja toimenpiteen valvontaa koskevat säännöt, joihin sisältyvät säännöt seuraavista:

a) luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka saavat toimittaa hakemuksia;

b) hakemusten toimittaminen ja valinta, mihin on sisällyttävä ainakin hakemusten toimittamista, kunkin ehdotetun toimen soveltuvuuden tutkimista ja valintamenettelyn tulosten ilmoittamista toimijoille koskevat määräajat;

c) tukikelpoisia tuotteita koskevien säännösten ja 4 kohdassa tarkoitettujen kustannusten sekä ensisijaisuusperusteiden, jos niitä sovelletaan, noudattamisen todentaminen;

d) hakemusten valinta, johon sisältyy ainakin kunkin ensisijaisuusperusteen painotus, jos ensisijaisuusperusteita sovelletaan;

e) ennakkomaksuja ja vakuuksien asettamista koskevat järjestelyt;

f) tislaustoimenpiteiden, tislattujen viinien tukikelpoisuuden ja tuotetun alkoholin käytön seuranta ja valvonta.

8. Portugalin on vahvistettava tuensaajille myönnettävän tuen määrä objektiivisin ja syrjimättömin perustein alueellisella tai kansallisella tasolla. Tuen määrä voi olla enintään 80 prosenttia alhaisimmasta kuukausittaisesta keskihinnasta, joka on kirjattu tuotantotasolla markkinointivuoden 2023/2024 aikana tietyllä alueella tai Portugalin manneralueella tukikelpoisten viiniluokkien osalta. Jos kirjattuja markkinahintoja ei ole saatavilla, Portugalin toimivaltainen viranomainen voi arvioida ne parhaiden saatavilla olevien tietojen perusteella.

3 artikla

Ilmoitukset ja tarkastukset

1. Portugalin on ilmoitettava komissiolle viimeistään 31 päivänä elokuuta 2024 seuraavista seikoista:

a) alueet, joilla 2 artiklassa tarkoitettua toimenpidettä sovelletaan;

b) asetuksen 2 artiklan 4 ja 8 kohdan mukaisesti sovellettavat korvausmäärät, tarvittaessa alueen ja tukikelpoisen viinin tyypin mukaan sekä niiden perustelut;

c) määrät, jotka on tarkoitus tislata;

d) kansallisten tukien 1 artiklan 4 kohdan mukaisesti käytettävä määrä.

2. Portugalin on ilmoitettava komissiolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2025 seuraavista seikoista:

a) markkinoilta poistettujen viinien määrät kunkin alueen ja tukikelpoisen viinityypin osalta;

b) tämän asetuksen mukaisesti toimitetusta ja tislatusta viinistä tuotetut alkoholimäärät;

c) edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin rahoitustuki;

d) edellä 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut kansalliset tuet, jotka vastaavat markkinoilta poistettujen viinien tukia.

3. Tässä artiklassa tarkoitetut ilmoitukset komissiolle on tehtävä komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/1183 ([4]) mukaisesti.

4. Tässä asetuksessa säädetyn poikkeuksellisen erityisten tislaustoimenpiteen osalta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä kaikki tarvittavat tarkastukset viinien tukikelpoisuuden ja kaikkien sovellettavien edellytysten ja vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.

5. Tämän asetuksen nojalla tuettujen erityisten tislaustoimenpiteiden täytäntöönpanon jälkeisten paikalla tehtävien tarkastusten on oltava järjestelmällisiä.

([4]) Komission delegoitu asetus (EU) 2017/1183, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1307/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä komissiolle tiedoksiannettavien tietojen ja asiakirjojen osalta (EUVL L 171, 4.7.2017, s. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

4 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 19 päivänä heinäkuuta 2024.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN